

Lietas arhīva Nr. KA03-0001-19
[ECLI:LV:LAAT:2019:0304.01110019605.2.S](#)

SPRIEDUMS Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē

2019.gada 4.martā

Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģija šādā sastāvā :

tiesas sēdes priekšsēdētājs J.Vasiļkovskis,

tiesneši I.Zalužinska un A.Vilmanis,

ar sekretāri L.Arbidāni,

pieņemoties prokurorei N.Isajevai un

apsūdzēto aizstāvjiem – advokātiem G.Makarovai, J.Vaivodei un A.Pujatam,

sakarā ar apsūdzēto /pers. E/ un /pers. F/, kā arī cietušā /pers. G/ apelācijas sūdzībām izskatot apelācijas kārtībā atklātā tiesas sēdē kriminālietu, kurā ar Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2006.gada 5.maija spriedumu

/pers. F/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu un sodīts:

par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz 3(trim) gadiem;

par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu, konfiscējot mantu;

par Krimināllikuma 262.pantā (Krimināllikuma 2004.gada 27.maija redakcijā) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trim) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, ietverot vieglākos sodus smagākajā, sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības /pers. F/ noteikts brīvības atņemšana uz 5 gadiem, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz 3(trim) gadiem, un atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3(trim) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu un 45.panta ceturto daļu, noteiktajam sodam daļēji pievienots sods, kas nav izciests pēc 2001.gada 12.novembra Latgales apgabaltiesas sprieduma, un galīgais sods /pers. F/ noteikts – brīvības atņemšana uz 5 (pieciem) gadiem un vienu mēnesi, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz 3 (trim) gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trim) gadiem.

Apsūdzībā par Krimināllikuma 152.panta

otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /pers. F/ atzīts par nevainīgu un attaisnots.

/pers. E/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu un sodīts:

par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu, piemērojot Krimināllikuma 49.panta pirmās daļas noteikumus, ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz vienu gadu;

par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu, konfiscējot mantu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta 1.daļas noteikumiem, ietverot vieglāko sodu smagākajā, galīgais sods /pers. E/ noteikts brīvības atņemšana uz 2 (diviem) gadiem, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz 1(vienu) gadu.

Apsūdzībā par Krimināllikuma 152.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /pers. E/ atzīts par nevainīgu un attaisnots.

/pers. H/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu un sodīts:

par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu, piemērojot Krimināllikuma 49.panta pirmās un otrās daļas noteikumus, ar brīvības atņemšanu uz 3 (trim) gadiem bez mantas konfiskācijas un policijas kontroles;

par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas noteikumiem, ietverot vieglāko sodu smagākajā, galīgais sods /pers. H/ noteikts - brīvības atņemšana uz 3 (trim) gadiem, bez mantas konfiskācijas un policijas kontroles.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta nosacījumiem, sods /pers. H/ noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 2 (diviem) gadiem.

No /pers. E/ valsts labā piedzīti procesuālie izdevumi 183,47 (viens simts astoņdesmit trīs lati un četrdesmit septiņi santīmi) Ls.

No /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ valsts labā piedzīti procesuālie izdevumi 15,72 (piecpadsmit lati un septiņdesmit divi santīmi) Ls no katra.

Lietiskos pierādījumus:

-desmit naudas zīmes 5 latu vērtībā katra (kopā 50 lati), mobilo telefonu SIEMENS S65 – tiesa atzina par atdotiem atpakaļ cietušajam /pers.

G/;

-automašīnu MERCEDES BENZ 260 valsts numurs /reģistrācijas numurs/, kas atrodas Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas valsts aģentūrā „Materiālās rezerves” – tiesa nosprieda konfiscēt;

-mobilos telefonus NOKIA 6820-a ar divām telekartēm, mobilo telefonu NOKIA 3200 ar telekarti un mobilo telefonu NOKIA 3310 – tiesa nosprieda konfiscēt;

Cietušā/pers. G/ kaitējuma kompensācijas pieteikums apmierināts daļēji un piedzīts solidāri no /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ par labu /pers. G/ Ls 376,68 (trīs simti septiņdesmit seši lati sešdesmit astoņi santīmi). Pārējā daļā cietušajam /pers. G/ ir tiesības prasīt kompensācijas atlīdzību Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā.

konstatēja

Pirmās instances tiesa savā spriedumā atzina, ka /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, lietojot vardarbību, bez tiesiska pamata pieprasīja atdot mantu (naudu), piedraudot cietušajam ar vardarbību, t.i. – izdarīja izspiešanu, bet /pers. F/ šīs darbības veica atkārtoti, šādos apstākļos:

/pers. F/, būdams tiesāts ar 2001.gada 12.novembra Latgales apgabaltiesas spriedumu pēc Krimināllikuma 183.panta 2.daļas – tas ir par atkārtotu izspiešanu (sodāmība nav noņemta un nav dzēsta), atkārtoti izdarīja analogisku noziedzīgu nodarījumu - izspiešanu.

2005.gada 21.augustā otrajā dienas pusē /pers. H/ konstatēja, ka laikā no 2005.gada 20.augusta līdz 2005.gada 21.augustam viņam – /pers. H/ nezināmu apstākļu rezultātā ir pazudis viņa naudas maks, kurā bija nauda 100 latu apmērā un dokumenti. Lai kompensētu pazudušo naudas maksu, naudu un dokumentus, /pers. H/ nepamatoti un prettiesiski pieprasīja no nepilngadīgā /pers. G/ (dzimis /dzimšanas datums/) atdot viņam 100 Ls, piedraudot, ka gadījumā, ja cietušais neatdos pieprasīto naudas summu, ar /pers. G/ fiziski izrēķināsies kriminālās autoritātes /pers. E/ un /pers. F/, par kuru iesaistīšanu cietušajam papildus būs jāmaksā. /pers. G/ atteicās izpildīt /pers. H/ prasību un atdot 100 latus, paskaidrojot, ka naudas maka zādzību nav izdarījis. Tad /pers. H/ 2005.gada 21.augustā ap plkst.21.30 ar savu automašīnu OPEL REKORD, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, aizveda /pers. G/ uz Dubļukalnu, Rugāju pagastā, Balvu rajonā, kur pēc neilga laika saskarā ar iepriekšēju vienošanos, nolūkā izdarīt izspiešanu ar /pers. E/ automašīnu MERCEDES BENZ 260, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ieradās /pers. E/ un /pers. F/.

/pers. F/ un /pers. E/ lika nepilngadīgajam /pers. G/ izkāpt no /pers. H/ automašīnas, un, darbojoties saskaņoti, pārmeklēja cietušā apģērba kabatas, atņemot /pers. G/ mobilo telefonu SIEMENS S65 164,99 latu vērtībā, kuru atdeva /pers. H/.

Lai izspiestu naudu no /pers. G/, /pers. F/ un /pers. E/ /pers. H/ klātbūtnē pieprasīja no cietušā 100 latus. Saņemot cietušā atteikumu, /pers. E/ un /pers. F/ ar /pers. E/ automašīnu aizveda /pers. G/ uz nomaļu vietu mežā Čūkusalās, Rugāju pagastā, Balvu rajonā, kur turpināja pieprasīt naudu. Mežā /pers. E/ tīšām ar plaukstu iesita /pers. G/ pa seju, bet /pers. F/ ar beisbola nūju iesita cietušajam pa vēderu, nodarot /pers. G/ fiziskas sāpes. Pēc tam /pers. E/ pagrūda /pers. G/, tā rezultātā cietušais nokrita uz zemes. Tad /pers. F/ lika /pers. G/ piecelties un ar beisbola nūju iesita cietušajam pa muguru un pa kājām. /pers. E/ un /pers. F/ turpināja pieprasīt, lai /pers. G/ nākamajā dienā atdot 100 latus un pēc tam ar /pers. E/ automašīnu aizveda cietušo atpakaļ uz Dubļukalnu, kur viņus visus gaidīja /pers. H/.

/pers. G/, būdams fiziski ietekmēts no /pers. E/ un /pers. F/ puses, baidoties no /pers. H/, /pers. E/ un /pers. F/ izteiktajiem vardarbības draudiem, 2005.gada 22.augustā ar paņēma /pers. K/ starpniecību nodeva /pers. H/ pieprasītos 100 latus, lūdzot atdot viņam – /pers. G/ atpakaļ mobilo telefonu SIEMENS S65. Taču /pers. H/, naudas izspiešanas nolūkā draudot cietušajam ar fizisku izrēķināšanos, prettiesiski pieprasīja no /pers. G/ vēl 50 latus kā samaksu par /pers. E/ un /pers. F/ iesaistīšanos. /pers. H/ paziņoja /pers. G/, ka gadījumā, ja nauda netiks samaksāta, cietušā mobilais telefons tiks pārdots. Pieprasīto naudas summu 50 latus /pers. G/ 2005.gada 25.augustā nodeva /pers. H/ sievai /pers. L/.

Šādas /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ darbības Latgales apgabaltiesa kvalificēja atbilstoši Krimināllikuma 183.panta otrajai daļai.

Turklāt pirmās instances tiesa savā spriedumā atzina, ka /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas atklātu nolaupišanu (zādzību) šādos apstākļos:

2005.gada 21.augustā ap plkst.22.00 /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/, atrodoties Balvu rajona Rugāju pagasta Dubļukalnā, personu grupā atklāti nolaupija /pers. G/ mobilo telefonu SIEMENS S65 164,99 Ls vērtībā. /pers. F/ un /pers. E/ lika /pers. G/ izkāpt no /pers. H/ automašīnas OPEL REKORD, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/. Pēc tam /pers. F/ un /pers. E/, darbojoties saskaņoti, zādzības nolūkā pārmeklēja /pers. G/ apģērba kabatas, atrada cietušā mobilo telefonu SIEMENS S65 164,99 Ls vērtībā, atklāti to nolaupija un pēc tam nodeva mobilo telefonu /pers. H/.

Šādas /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ darbības Latgales apgabaltiesa kvalificēja atbilstoši Krimināllikuma 175.panta otrajai daļai.

Turklāt pirmās instances tiesa atzina, ka /pers. F/ atkārtoti gada laikā vadīja transportlīdzekli alkohola ietekmē šādos apstākļos:

2004.gada 25.jūnijā plkst.22.45 /pers. F/ alkohola reibuma stāvoklī (alkohola koncentrācija sastādīja 1,49-1,62 promiles) vadīja automašīnu VW Passat, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, braucot ar to pa Dzelzavas ielu, Rīgā, kur arī tika aizturēts. 2004.gada 25.jūnijā policijas darbinieks par šo faktu sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu VB Nr.403984 par ceļu satiksmes noteikumu prasību neievērošanu. Ar 2004.gada 16.jūlija Rīgas pilsētas Ceļu policijas priekšnieka vietnieka lēmumu /pers. F/ bija uzlikts naudas sods 200 Ls un atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 6 mēnešiem.

2005.gada 21.janvārī plkst. 23.05 /pers. F/ alkohola reibuma stāvoklī (alkohola koncentrācija sastādīja 0,64-0,69 promiles) atkārtoti gada laikā vadīja automašīnu Mercedes Benz, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, braucot ar to pa Daugavpils ielu, Balvos, kur arī tika aizturēts. 2005.gada 21.janvārī policijas darbinieks par šo faktu sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu KP Nr.044035 par ceļu satiksmes noteikumu prasību neievērošanu.

Šādas /pers. F/ darbības Latgales apgabaltiesa kvalificēja atbilstoši Krimināllikuma 262.pantam (Krimināllikuma 2004.gada 27.maijā redakcijā).

Pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas kārtībā pārsūdzēja apsūdzētie /pers. F/, /pers. E/, kā arī cietušais /pers. G/.

Apsūdzētais /pers. F/ pārsūdzēja pirmās instances tiesas spriedumu daļā par viņa notiesāšanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu. Uzskata, ka spriedums ir pretrunīgs, neatbilst faktiem un apstākļiem, visas viņa darbības tika vērstas uz to, lai atdotu atpakaļ /pers. H/ viņa nozagto maksu. Norāda, ka cietušo nav sitis, nav viņam draudējis. Telefona zādzību nav izdarījis (sēj.4., lietas 131.-132).

Apsūdzētais /pers. E/ savā apelācijas sūdzībā arī lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par viņa notiesāšanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un, taisot jaunu spriedumu, viņu attaisnot. Norāda, ka spriedumā nepareizi konstatēti lietas faktiskie apstākļi, jo cietušo viņš nav sitis, telefonu nav zādzis. Tāpat /pers. E/ uzskata, ka pirmās instances tiesa, nosakot viņam papildsodu, pārkāpa taisnīguma principu, savukārt, nosakot viņam pamatsodu – brīvības atņemšanu, bija iespējama Krimināllikuma 55.panta piemērošana (sēj.4., lietas 126.-127.lapa).

Cietušais /pers. G/ savā apelācijas sūdzībā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par cietušā kompensācijas pieteikuma daļēju apmierināšanu un atļūdināt nodarīto kaitējumu pilnā apmērā atbilstoši kompensācijas pieteikumam, piedzenot no apsūdzētajiem 600,68 Ls, kā arī lūdz, notiesājot /pers. H/ nosacīti, saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta sestās daļas 1.punktu uzlikt viņam par pienākumu viena gada laikā atļūdināt cietušajam radīto kaitējumu (sēj.4., lietas 128.lapa).

Latvijas Republikas **Augstākās tiesas Kriminālietu tiesu palāta** šo lietu apelācijas kārtībā izskatīja 2008.gada 11.septembrī. Ar apelācijas instances tiesas spriedumu pirmās instances tiesas spriedums tika atcelts daļā par /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ notiesāšanu par Krimināllikuma

175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un šajā daļā apsūdzētie tika attaisnoti. Līdz ar to tika atcelts spriedums arī daļā par /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ noteiktiem sodiem saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu un daļā par /pers. F/ noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu. /pers. F/ saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, ietverot vieglākos sodus smagākajā, noteikts sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības - brīvības atņemšana uz 5 (pieciem) gadiem, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz 3 (trim) gadiem un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 3 (trim) gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, šim sodam daļēji pievienots sods, kas nav izziests pēc Latgales apgabaltiesas 2001.gada 12.novembra sprieduma, un galīgais sods /pers. F/ noteikts - brīvības atņemšana uz 5 (pieciem) gadiem un 1 (vienu) mēnesi, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz 3 (trim) gadiem un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 3 (trim) gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta sestās daļas 1.punktu, /pers. H/ uzlikts par pienākumu viena gada laikā atmaksāt /pers. G/ daļu no radītā kaitējuma 207,89 Ls (divi simti septiņus latus astoņdesmit deviņus santīmus). Ar apelācijas instances tiesas spriedumu no /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ par labu /pers. G/ piedzīti 250,00 Ls kā kompensācija par advokāta cietušajam sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā un par labu valstij piedzīti 30,00 Ls. Pārējā daļā Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas koleģijas 2006.gada 5.maija spriedums atstāts negrozīts (lietas 5.sējuma 113.-122.lapa).

Sakarā ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Tiesās izskatāmo kriminālietu nodaļas prokurores I.Ulmanes kasācijas protestu, apsūdzētā /pers. F/, viņa aizstāvja – advokāta G.Simaņa un apsūdzētā /pers. E/ kasācijas sūdzībām /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ apsūdzības kriminālprocess kasācijas kārtībā tika izskatīts Latvijas Republikas **Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departamentā**.

Ar kasācijas instances tiesas 2009.gada 18.februāra lēmumu Augstākās tiesas Kriminālietu tiesu palātas spriedums atcelts daļā par /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ attaisnošanu apsūdzībā par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, daļā par /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ atzīšanu par vainīgiem sodīšanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu un daļā par /pers. F/ noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu un 51.pantu, un atceltajās daļās lieta nodota jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai (lietas 5.sējuma 225.-234.lapa).

Nosūtot lietu jaunai izskatīšanai atceltajās daļās, Augstākās tiesas Senāta Kriminālietu departaments norādīja šādus argumentus:

Apelācijas instances tiesa nav konstatējusi citus, atšķirīgus no pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajiem, lietas faktiskos apstākļus, kas attiecas uz apsūdzību par cietušajam /pers. G/ piederšo mobilo telefona nolaupišanu. Apelācijas instances tiesa kļūdaini atzinusi, ka telefons cietušajam neesot nemaz nolaupīts, ka telefonu apsūdzētie cietušajam atņēmuši naudas izspiešanas nolūkā un naudas izspiešanas laikā. Kasācijas instances tiesa norādīja, ka šāds atzinums ir pretrunīgs un arī nepamatots. Mantas slepena vai atklāta zādzība, vai laušanās, kas izdarīta vienlaicīgi ar mantas izspiešanu, jā kvalificē kā atšķirīgi noziedzīgi nodarījumi. Atšķirība izpaužas tādejādi, ka izdarot Krimināllikuma 183.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, vainīgās personas nodoms nav pieprasīto mantu iegūt tūlīt. Izdarot zādzību vai laušanu, vainīgā persona mantu iegūst nekavējoties. Viena noziedzīgā nodarījuma sastāvs nevar aptvert cita atšķirīga noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

Nav pamatoti pirmās un apelācijas instances tiesas spriedumi daļā par apsūdzēto /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ notiesāšanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu. No pirmās instances tiesas sprieduma un no apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļas nav redzams, uz kādu pierādījumu pamata izdarīts secinājums, ka apsūdzētie /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ prettiesiski no cietušā /pers. G/ pieprasījuši 100 latus, ka vardarbības pielietošana pret /pers. G/ saistīta ar pieprasījumu atdot 100 latus, ka 50 latus /pers. H/ pieprasījis, piedraudot ar vardarbību.

No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētie nav liecinājuši, ka pielietojot vardarbību, pieprasījuši no cietušā /pers. G/ 100 latus. Cietušais /pers. G/ pirmstiesas procesā ir liecinājis, ka apsūdzētie viņam pieprasījuši atzīties /pers. H/ piederšo naudas maka un tajā esošo dokumentu un naudas zādzībā un, ka šāds pieprasījums bijis saistīts arī ar vardarbības pielietojumu. /pers. H/ piedraudējis ar fizisku vardarbību, ja cietušais ziņos policijā, bet 50 latus pieprasījis, draudot pārdot iepriekš cietušajam nozagto mobilo telefonu.

Abu instanču tiesas nav apšaubījušas apsūdzētā /pers. H/ liecības par to, ka viņam nozagts naudas maks ar naudu un dokumentiem un, ka viņam bijis pamats par zādzības izdarīšanu turēt aizdomās /pers. G/. Šajā sakarā bija svarīgi noskaidrot, vai vainīgās personas nodoms bijis izdarīt Krimināllikuma 183.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu – izspiešanu, un izvērtēt, vai apsūdzēto rīcībā nav saskatāms cits Krimināllikumā paredzētais noziedzīgā nodarījuma sastāvs.

Sakarā ar grozījumiem Kriminālprocesa likumā un Pārejas noteikumu 47.punktu, 2014.gada 7.jūlijā /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ apsūdzības **kriminālprocess nodots** izskatīšanai pēc būtības apelācijas kārtībā **Latgales apgabaltiesai** (lietas 7.sējuma 83.-84.lapa).

Lietā ir noskaidrots, ka apsūdzētais **/pers. E/ ir miris** /miršanas datums/ (lietas 7.sējuma 128.lapa), bet apsūdzētais **/pers. F/ miris** /miršanas datums/ (lietas 8.sējuma 95.lapa).

Apelācijas instances tiesā apsūdzētā **/pers. F/ aizstāve – advokāte J.Vaivode** savā aizstāvamā apelācijas sūdzību uzturēja, lūdza ņemt vērā, ka /pers. F/ nekad nebija atzinis savu vainīgumu Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā. Šajā lietā atradās apcietinājumā četrus gadus, cietušajam /pers. G/ pret viņu materiālo pretenziju nav. Aizstāve lūdza kriminālprocesu pret /pers. F/ izbeigt.

Apsūdzētā **/pers. E/ aizstāvis – advokāts A.Pujats** savā aizstāvamā apelācijas sūdzību arī uzturēja un apsūdzībā par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu lūdza /pers. E/ attaisnot. Lietā konstatētie faktiskie apstākļi neatbilst Krimināllikuma 183.pantā paredzētajam noziegumam. Telefona paņemšana no cietušā arī neatbilst Krimināllikuma 175.panta sastāvam, jo nav konstatējama mantkārtīga un bezatlīdzības svešas mantas paņemšana. Aizstāvis lūdza kriminālprocesu pret /pers. E/ izbeigt sakarā ar viņa nāvi. Aizstāvis vērsa uzmanību faktam, ka cietušais /pers. G/ faktiski atteicās no materiālā rakstura pretenzijām pret /pers. E/.

Cietušais /pers. G/ apelācijas instances tiesā savu apelācijas sūdzību uzturēja pēc tajā norādītajiem argumentiem un paziņoja, ka pret apsūdzētajiem /pers. F/ un /pers. E/ viņam pretenziju nav, jo šie apsūdzētie jau ir miruši.

Apsūdzētais /pers. H/ cietušā /pers. G/ apelācijas sūdzību neatzina un izmantoja savas tiesības neliecināt. Uzturēja iepriekš sniegtās liecības.

Apsūdzētā **/pers. H/ aizstāve – advokāte G.Makarova** cietušā apelācijas sūdzību arī neatzina un lūdza apelācijas instances tiesu ņemt vērā, ka agrāk /pers. H/ netika kriminālsodīts, no kriminālprocesa uzsākšanas brīža savu vainīgumu nav noliedzis, sadarbojies ar procesa virzītājiem, saslīmī ar nopietnu slimību. Aizstāve lūdza apelācijas instances tiesu rast iespēju atbrīvot /pers. H/ no kriminālatbildības saskaņā ar Krimināllikuma 58.panta piekto daļu, jo lietā nav ievērotas apsūdzētā /pers. H/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā – no nozieguma izdarīšanas dienas ir pagājuši gandrīz 15 gadi.

Prokurore puda viedokli, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ notiesāšanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. Daļā par 100 latu izspiešanu no /pers. G/ kriminālprocess ir izbeidzams. No Senāta lēmuma izriet, ka faktiskie apstākļi šajā daļā lietā noskaidroti pareizi, bet apsūdzēto darbības nepareizi kvalificētas atbilstoši

Krimināllikuma 183.panta otrajai daļai. Apsūdzētajam /pers. H/ bija pazudis naudas maks ar 100 latiem, un viņš turēja aizdomās maka zādzībā cietušo /pers. G/, kurš noliedza savu saistību ar zādzību. Lai atgūtu savu naudu, /pers. H/ vērsās pēc palīdzības pie /pers. F/ un /pers. E/, kuri pielietoja pret cietušo vardarbību un vardarbības draudus un piespieda atdot /pers. H/ 100 latus. Šādas apsūdzēto darbības atbilst patvarībai, taču tā ir kriminālsodāma tikai gadījumā, ja cietušajam nodarīts būtisks kaitējums. Apsūdzētajiem izvirzītās apsūdzības nesatur norādi par būtisku kaitējumu, tāpēc apelācijas instances tiesā jau nav iespējas /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ grozīt apsūdzības uz Krimināllikuma 279.panta otro daļu un konstatēt būtisku kaitējumu, kas līdz šim apsūdzētajiem netika inkriminēts.

Tajā pašā laikā prokurore uzskata, ka /pers. H/ darbības, pieprasot no /pers. G/ vēl 50 latus un piedraudot pārdot viņa telefonu pieprasījuma neizpildīšanas gadījumā, kvalificējams atbilstoši Krimināllikuma 183.panta pirmajai daļai, un /pers. H/ nosakāms attiecīgs sods.

Prokurore uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā par /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ notiesāšanu par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu atstājams negrozīts, taču ņemot vērā, ka apsūdzētie /pers. F/ un /pers. E/ ir miruši, kriminālprocess pret viņiem ir jāizbeidz. Tāpat izbeidzams kriminālprocess /pers. F/ apsūdzībā par Krimināllikuma 262.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, jo pašlaik Krimināllikumā nav paredzēta atbildība par atkārtotu gada laikā transportlīdzekļa vadīšanu alkohola ietekmē.

Pēc prokurores viedokļa, cietušā /pers. G/ kompensācijas pieteikums atstājams bez izskatīšanas.

Noklausījusies apsūdzētā /pers. H/, apsūdzēto aizstāvu J.Vaivodes, A.Pujata un G.Makarovas, prokurores viedokļus, cietušā /pers. G/ liecības, pārbaudījusi lietā iegūtos pierādījumus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzēto /pers. F/ un /pers. E/ apelācijas sūdzības daļēji ir pamatotas un apmierināmas, bet cietušā /pers. G/ iesniegtā apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Izskatot lietu pēc būtības, apelācijas instances tiesa atzīst par pamatotu pārsniegt iesniegto apelācijas sūdzību robežas un, ņemot vērā grozījumus Krimināllikumā, izvērtēt /pers. F/ notiesāšanas pamatotību par Krimināllikuma 262.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un, ņemot vērā apelācijas instances tiesai radušās šaubas par /pers. H/ vainīgumu, izvērtēt viņa notiesāšanas pamatotību par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu.

Ar Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2006.gada 5.maija spriedumu /pers. F/ par Krimināllikuma 262.pantā (Krimināllikuma 2004.gada 27.maija redakcijā) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodīts ar brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 3 (trim) gadiem par to, ka atkārtoti gada laikā vadīja transportlīdzekli, atrodoties alkohola ietekmē.

Ar 2012.gada 13.decembra likumu „Grozījumi Krimināllikumā” no Krimināllikuma ir izslēgts tāds noziedzīgo nodarījumu daudzējādā veidā kā noziedzīgo nodarījumu atkārtotība, sakarā ar ko no Krimināllikuma tika izslēgta arī šī panta 262.panta pirmā daļa, kas paredzēja kriminālatbildību par atkārtotu gada laikā transportlīdzekļa vadīšanu alkohola ietekmē. Likuma Pārejas noteikumu 1.punktā noteikts, ka personas, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, saucamas pie kriminālatbildības saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā, turklāt ņemot vērā, ka kriminālatbildība par noziedzīgu nodarījumu nevar iestāties, ja pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas Krimināllikumā par to netiek paredzēta kriminālatbildība.

Pārejas noteikumu 2.punkts nosaka, ka izmeklēšanas iestāžu, prokuratūras un tiesu lietvedībā esošos kriminālprocesus par nodarījumiem, par kuriem pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas Krimināllikumā netiek paredzēta kriminālatbildība, izbeidz saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.panta 2.punktu. Ja kriminālietas materiālos ir ziņas par faktiem, sakarā ar kuriem personai būtu jāpiemēro administratīvais sods, nepieciešamos materiālus nosūta kompetentajai institūcijai vai amatpersonai izskatīšanai Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā, ka pēc 2012.gada 13.decembra Krimināllikuma grozījumiem Krimināllikumā nav paredzēta kriminālatbildība par atkārtotu gada laikā transportlīdzekļa vadīšanu alkohola ietekmē, kriminālprocess /pers. F/ apsūdzībā par Krimināllikuma 262.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma (2004.gada 27.maija redakcijā) izdarīšanu izbeidzams saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.panta otro punktu – /pers. F/ darbībās nav minēta noziedzīgā nodarījuma sastāva.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētais /pers. F/ ir miris, apelācijas instances tiesai nav tiesiska pamata sūīt policijai materiālus par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola ietekmē 2005.gada 21.janvārī izskatīšanai Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā kārtībā, jo saskaņā ar šā kodeksa 239.panta 9.punktu, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja persona, pret kuru uzsākta lietvedība, mirusi.

Pārbaudījusi lietas materiālus /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ apsūdzībā par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģija konstatē, ka lietā ir iegūti šādi pierādījumi.

Apsūdzētais /pers. F/ pirmās instances tiesā savu vainīgumu Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā neatzina un liecināja, ka 2005.gada 21.augusta vakarā viņš kopā ar draugu /pers. E/ ar automašīnu „Mercedes” aizbrauca uz Rēzekni. Viņam uz mobilo telefonu piezvanīja paziņa /pers. H/ un pastāstīja, ka viņam ir pazudis naudas maks ar dokumentiem, sakarā ar ko /pers. H/ grib ar viņu aprunāties. /pers. F/ sarunāja tikšanos ar /pers. H/ autobusa pieturā uz ceļa pie pagrieziena uz Tilžu. Kad viņš un /pers. E/ piebrauca pie norunātās vietas, /pers. H/ viņus jau gaidīja. /pers. H/ pastāstīja, ka viņam ir pazudis naudas maks ar dokumentiem, un vīrietis, kurš to paņēma, ir atbraucis kopā ar viņu. /pers. H/ lūdza parunāt ar šo vīrieti par naudas maka pazūšanu un /pers. F/ tam piekrita. No /pers. H/ automašīnas izkāpa nepazīstams jauniešs, kurš stādījās priekšā kā /pers. G/. Tajā laikā pie viņiem pienāca arī /pers. E/. /pers. F/ pajautāja /pers. G/, vai ar viņu var parunāt. /pers. G/ piekrita sarunai. Pēc /pers. F/ lūguma /pers. G/ izslēdza savu mobilo telefonu un atdeva to /pers. H/. /pers. G/ piekrita parunāt /pers. E/ automašīnā un pats iekāpa automašīnā. Automašīnā iekāpa arī /pers. F/ un /pers. E/. /pers. E/ iedarbināja automašīnu un viņi trijātā aizbrauca Tilžas virzienā. Ceļā /pers. F/ pajautāja /pers. G/, kas viņam ir noticis ar /pers. H/. /pers. G/ atbildēja, ka /pers. H/ uzskata, ka viņš ir paņēmis /pers. H/ naudas maks ar dokumentiem, bet viņš to nav darījis. Tad /pers. E/ pagriezīja automašīnu un viņi atbrauca atpakaļ pie /pers. H/. Ceļā automašīna netika apturēta, nekāda vardarbība pret /pers. G/ netika pielietota, nauda no /pers. G/ netika pieprasīta. Kad /pers. G/ iekāpa /pers. H/ automašīnā, /pers. F/ un /pers. E/ pateica /pers. H/, ka /pers. G/ nav ņēmis naudas maks. Tad /pers. H/ piedāvāja viņam un /pers. E/ braukt pie /pers. K/, lai noskaidrotu, vai viņš nav ņēmis naudas maks, taču /pers. E/ atteicās to darīt (lietas 4.sējuma 64.-67.lapa).

Apsūdzētais /pers. E/ pirmās instances tiesā savu vainīgumu Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā arī neatzina un liecināja, ka 2005.gada 21.augusta otrajā dienas pusē viņš kopā ar savu draugu ar automašīnu „Mercedes Benz 260” aizbrauca uz Rēzekni. Kad viņi brauca atpakaļ uz Balviem, viņam sagribējās uz tualeti. /pers. F/ lika viņam apturēt automašīnu pie ceļa malā stāvošās automašīnas „Opel”. Viņš apturēja automašīnu un aizgāja nokārtot savas dabiskās vajadzības. Ko tajā laikā darīja /pers. F/, viņš neredzēja. Kad viņš atgriezās uz ceļa, ieraudzīja, ka /pers. F/ sarunājas ar agrāk viņam pazīstamo /pers. H/ un agrāk viņam nepazīstamo /pers. G/. Kad saruna beidzās, /pers. F/, /pers. H/ un /pers. G/ pienāca pie viņa automašīnas. Viņš redzēja, ka /pers. G/ izvilka no apģērba kabatas mobilo telefonu un to atslēdza. Viņš no /pers. G/ mobilo telefonu neņēma. /pers. G/ mobilo telefonu vai nu nolika uz /pers. H/ automašīnas, vai iedeva /pers. H/, tagad precīzi

/pers. E/ to neatceras. Tad /pers. G/ pēc /pers. F/ piedāvājuma iekāpa viņa automašīnā. Tajā iekāpa arī /pers. F/ un /pers. E/. Viņi pajautāja /pers. G/, kas ir noticis. /pers. G/ atbildēja, ka /pers. H/ apsūdz viņu naudas maka zādībā. Tad viņi trijātā ar automašīnu aizbrauca Tilžas virzienā, lai /pers. H/ netraucētu sarunai. Ceļā ar /pers. G/ runāja gan viņš, gan /pers. F/. Kāpēc viņš iesaistījās sarunā ar /pers. G/, /pers. E/ nevarēja paskaidrot. Viņš jautāja, vai /pers. G/ ir ņēmis /pers. H/ naudas maku, bet /pers. G/ atbildēja, ka naudas maku nav ņēmis. Vairāk viņš /pers. G/ neko nejautāja. Sarunājoties ar /pers. F/, /pers. G/ visu laiku teica, ka /pers. H/ naudas maku neņēma. Aptuveni pēc 10 minūtēm viņi atbrauca atpakaļ pie /pers. H/ automašīnas. Ceļā viņš automašīnu neapstādināja, /pers. G/ nesita, naudu no viņa nepieprasīja. Automašīnas bagāžas nodalījumā beisbola nūjas nebija. /pers. H/ vai nu viņš, vai /pers. F/ pateica, ka /pers. G/ naudas maku nav ņēmis. Tad /pers. H/ lūdza braukt pie /pers. K/, taču viņi atteicās to darīt. Tad /pers. E/ kopā ar /pers. F/ iesēdās automašīnā un aizbrauca (lietas 4.sējuma 67.-69.lapa).

Apsūdzētais /pers. H/ pirmās instances tiesā savu vainīgumu Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā atzina un paskaidroja, ka pilnībā apstiprina savas pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, kuras tiesa pārbaudīja Kriminālprocesa likuma 501.panta 4.punkta kārtībā. Pirmstiesas izmeklēšanas laikā /pers. H/ liecināja, ka 2005.gada 21.augustā viņš konstatēja, ka ir pazudis naudas maks ar naudu aptuveni 100 latu apmērā un dokumentiem. Pēc viņa domām naudas maku varēja paņemt /pers. G/, kurš 2-3 dienas nedēļā palīdzēja viņam celtniecības darbos. Viņš piezvanīja /pers. G/ un pieprasīja atdot nozagto. Telefonsarunā /pers. G/ atzinās naudas maka zādībā, bet pēc tam, kad ieradās pie viņa, sāka visu noliegt. Policijā viņš negriezās, jo bija par vēlu. Šāda /pers. G/ rīcība viņu sadusmoja, tāpēc viņš sarunā ar /pers. G/ piedraudēja izsaukt kriminālās autoritātes. Tad viņš piezvanīja paziņam /pers. F/, kuram pateica, ka viņu apzaga savējie un vajadzīga /pers. F/ palīdzība. Viņš zināja, ka /pers. F/ agrāk ir tiesāts par izspiešanu. /pers. F/ pajautāja, par kādu summu ir runa un vai par to būs atbildība. Viņš pateica /pers. F/, ka naudas makā bija 100 lati un dokumenti. Satikšanās ar /pers. F/ bija sarunāta 2005.gada 21.augustā ap plkst.21.00 Dubļukalnā. Norunātajā laikā viņš ar savu automašīnu „Opel Rekord” atveda /pers. G/ uz Dubļukalnu, brīdinot, ka var būt nepatīkšanas no tiem cilvēkiem, kuri runās ar /pers. G/, un par to būs jāmaksā. Pēc kāda laika no Rēzeknes puses pie viņa automašīnas piebrauca automašīna „Mercedes”. No automašīnas izkāpa /pers. F/ un /pers. E/. Viņš izstāstīja, ka /pers. G/ ir nozadis naudas maku, kuru viņš vēlas atgūt, bet nevēlas, lai /pers. G/ sistu. /pers. F/ un /pers. E/ lika /pers. G/ izkāpt no viņa automašīnas, jautāja /pers. G/ vārdu, vecumu, jautāja par naudas maku. /pers. G/ noliedza, ka būtu izdarījis zādību. /pers. F/ un /pers. E/ pārmeklēja /pers. G/ apģērba kabatas, /pers. F/ paņēma /pers. G/ mobilo telefonu un aiznesa to uz /pers. H/ automašīnu. /pers. F/ un /pers. E/ pateica, ka brauks aprunāties ar /pers. G/ citā vietā un lika /pers. G/ iekāpt automašīnā „Mercedes”. /pers. F/, /pers. E/ un /pers. G/ aizbrauca un atgriezās atpakaļ aptuveni pēc 15 minūtēm. /pers. G/ neizskatījās piekauls, bet neko nerunāja un klusēja. /pers. F/ pateica, ka /pers. G/ atzinās zādībā un naudu atnesīs tuvākajās dienās. /pers. G/ to dzirdēja, bet neko neteica. Tad viņš aizveda /pers. G/ uz Balviem, bet pēc tam satikās ar /pers. F/ un /pers. E/, kuriem iedeva naudu 50 latu apmērā par palīdzību. Nākošajā dienā /pers. G/ draugs /pers. K/ atnesa viņam naudu 100 latu apmērā un lūdza atdot /pers. G/ mobilo telefonu. Viņš pateica /pers. K/ par to, ka vajag vēl 50 latus, citādi mobilais telefons būs pārdots. Viņš zināja /pers. G/ mobila telefona vērtību. Izdarīto nožēlo, tādēļ ir atdevis /pers. G/ mātei naudu 100 latu apmērā (lietas 1.sējuma 50.-54. lapa; lietas 2.sējuma 18.-20.lapa).

Cietušais /pers. G/ apelācijas instances tiesā 2008.gada 11.septembrī liecināja, ka 2005.gada 21.augusta notikums neatceras, apstiprināja pirmstiesas procesa laikā sniegtās liecības un paskaidroja, ka tās ir patiesas. Viņam radītais kaitējums nav atfidzināts. Uzskata, ka /pers. H/ noteikts pārāk zems sods, jo tieši viņš to visu sāka. Nauda 150 lati, ko viņš bija nodevis /pers. H/, atdota viņam atpakaļ. /pers. F/ un /pers. E/ bija pārmeklējuši viņa apģērba kabatas un kāds no viņiem paņēma mobilo telefonu un nodeva to /pers. H/ (lietas 5.sējuma 89.-91., 102.lapa).

Gan pirmās, gan apelācijas instances tiesā tika **pārbaudītas cietušā /pers. G/ liecības**, sniegtās pirmstiesas izmeklēšanas laikā. /pers. G/ liecināja, ka 2005.gada 21.augustā ap plkst.16.00 viņam piezvanīja /pers. H/ un lika stundas laikā atdot atpakaļ iepriekšējā dienā paņemto. Viņš neko nesaprata, tāpēc ar velosipēdu aizbrauca pie /pers. H/. /pers. H/ sieva viņam pateica, ka 2005.gada 20.augustā ap plkst.17.30 no mājas pagalma ir pazudis /pers. H/ naudas maks ar naudu 100 latu apmērā un dokumentiem. Viņš /pers. H/ sievai pateica, ka neko nav ņēmis. Aptuveni pēc 10 minūtēm atbrauca /pers. H/, kurš lika atdot naudas maku pa labam, kamēr /pers. H/ nav griežies pēc palīdzības pie pušiem. Viņš atkārtoja, ka nav ņēmis naudas maku un tad /pers. H/ kādam piezvanīja. Pēc tam viņš kopā ar /pers. H/ aizbrauca uz Dubļukalnu, kur /pers. H/ apturēja automašīnu. Ceļā /pers. H/ visu laiku lika atdot atpakaļ naudas maku pa labam, citādi viņam būs sliktāk. Aptuveni ap plkst.22.00 no Rēzeknes puses piebrauca tumšas krāsas automašīna „Mercedes”, ar kuru atbrauca agrāk viņam nepazīstamie /pers. F/ un /pers. E/. /pers. H/ parunāja ar /pers. F/ un /pers. E/. Pēc tam /pers. F/ un /pers. E/ lika viņam izkāpt no automašīnas, nosaukt savu vārdu, uzvārdu un vecumu. /pers. F/ un /pers. E/ pārmeklēja viņa apģērba kabatas un paņēma mobilo telefonu „Siemens S65”. /pers. F/ un /pers. E/ lika viņam atzities /pers. H/ naudas maka zādībā un pēc tam lika iekāpt automašīnā „Mercedes”. Viņu ar automašīnu aizveda uz mežu Čikuskas pusē. Mežā /pers. F/ vēlreiz prasīja viņam par /pers. H/ naudas maku, viņš atbildēja, ka nav ņēmis to. Tad /pers. F/ ar koka nūju, kuru paņēma no automašīnas bagāžas nodalījuma, iesita viņam pa vēderu. /pers. E/ ar plaukstu iesita viņam pa seju un pagrūda viņu. Pēc tam /pers. F/ vēlreiz ar koka nūju iesita viņam pa muguru. Pielietotās vardarbības rezultātā viņam tika nodarītas fiziskas sāpes. Tad viņu aizveda atpakaļ uz Dubļukalnu. Tur /pers. H/ klātbūtnē /pers. E/ lika viņam līdz 2005.gada 22.augustam atdot /pers. H/ vismaz 50 latus un dokumentus. /pers. H/ vēl parunāja ar /pers. F/ un /pers. E/, pēc tam aizveda viņu uz Balviem. Ceļā cietušais lūdza /pers. H/ atdot mobilo telefonu, taču /pers. H/ teica, ka puši neļāva to darīt, kamēr netiks atdota nauda. Balvos viņš uzreiz devās pie /pers. K/, kuram izstāstīja par notikušo. 2005.gada 22.augustā par notikušo viņš izstāstīja arī savai mātei /pers. T/, kura iedeva viņam naudu 100 latus. 2005.gada 22.augustā cietušais palīdzēja /pers. K/ aiznest 100 latus /pers. H/, ko /pers. K/ arī izdarīja. 2005.gada 23.augustā /pers. K/ pateica viņam, ka /pers. H/ pieprasā vēl 50 latus, citādi viņš mobilo telefonu pārdos. Viņš vairākas reizes zvanīja /pers. H/, kurš izteica viņam draudus gadījumā, ja viņš griežies policijā. No māsas viņš aizņēmis vēl 50 latus un 2005.gada 25.augustā aiznesa tos /pers. H/ sievai. /pers. H/ sieva atdeva viņam atpakaļ mobilo telefonu „Siemens”. Naudas nodošanas brīdī veikalā ienāca policijas darbinieki un /pers. H/ sievu nogādāja uz policiju. /pers. G/ pirmstiesas kriminālprocesā iesniedza kaitējuma kompensācijas pieteikumu par summu 600,68 Ls (lietas 1.sējuma 4.-6., 11.-16., 21.-22., 32.-38., 56.-58.lapa; lietas 2.sējuma 38.lapa).

Apelācijas instances tiesas sēdē 2019.gada 1.martā **cietušais /pers. G/** liecināja, ka lietas apstākļus vispār jau neatceras, jo no nozieguma izdarīšanas brīža jau pagāja gandrīz 14 gadi. Uzturēja pirmstiesas procesa laikā sniegtās liecības.

Protokoli par uzrādīšanu atpazīšanai pēc fotogrāfijām apstiprina, ka cietušais /pers. G/ atpazīna apsūdzētos /pers. F/ un /pers. E/ (lietas 1.sējuma 17.-18., 19.-20.lapa).

Liecinieks /pers. U/ pirmās instances tiesā liecināja, ka 2005.gada 21.augustā ap plkst.18.00 satika paziņu - /pers. G/, kurš pastāstīja, ka /pers. H/ apsūdz viņu naudas maka ar naudu un dokumentiem zādībā. Vēlāk liecinieks redzēja, ka /pers. G/ iekāpa /pers. H/ automašīnā „Opel Rekord”. Pie automašīnas stūres bija /pers. H/. Viņš redzēja, ka automašīna aizbrauca uz Rēzeknes pusi. 2005.gada 22.augustā ap plkst.18.00 viņš atkal satika /pers. G/. /pers. G/ bija satraukts un pastāstīja, ka /pers. H/ bija aizvedis viņu uz Dubļukalnu. Tur piebrauca automašīna ar diviem vīriešiem. Vīrieši aizveda /pers. G/ uz mežu, kur sita viņu ar koka nūju un lika atzities /pers. H/ naudas maka zādībā. /pers. G/ teica, ka /pers. H/ naudas maku viņš nav ņēmis (lietas 4.sējuma 44.-47.lapa).

Lieciniece /pers. V/ pirmās instances tiesā liecināja, ka 2005.gada 21.augustā ap plkst.16.00 pie viņas uz mājām atrāca /pers. G/, kurš gribēja parunāt ar viņas draugu /pers. K/. Tajā laikā /pers. K/ gulēja. Viņa dzirdēja, ka /pers. G/ kāds piezvanīja uz mobilo telefonu. /pers. G/ pateica, ka zvanīja /pers. H/, kurš pateica, ka kaut kas ir pazudis no soliņa. Viņa pamodināja /pers. K/, kuram jautāja, kas varēja atrasties uz soliņa. Tad /pers. G/ aizgāja. Pēc 30-40 minūtēm /pers. K/ piezvanīja /pers. H/, kurš lika /pers. K/ atnākt pie viņa. Pēc kāda laika /pers. K/ atnāca atpakaļ un pateica, ka /pers. H/ ir

pazudis naudas maks ar naudu - 100 latiem. Vēlu vakarā /pers. G/ atrāca vēlreiz un runāja ar /pers. K/, bet sarunu viņa nedzirdēja. No /pers. K/ vārdiem viņai kļuva zināms, ka /pers. G/ bija kaut kur aizvests un piekauts, bet kas to izdarīja viņa nezina (lietas 4.sējuma 47.-50.lapa).

Liecinieks /pers. K/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā liecināja un pirmās instances tiesa viņa liecības pārbaudīja Kriminālprocesa likuma 501.panta 4.punkta kārtībā, ka 2005.gada 21.augusta vakarā viņš pēc /pers. H/ lūguma atrāca uz veikalu /Nosaukums H/ Balvos. /pers. H/ viņam pajautāja par savu naudas maku, kuru viņš atstāja uz soliņa 2005.gada 20.augustā. Viņš atbildēja /pers. H/, ka redzēja šo naudas maku. Tad /pers. H/ atļāva viņam iet uz mājām. Jau vēlu vakarā pie viņa mājās ieradās /pers. G/, kurš izskatījās nobijies un satraukts. /pers. G/ izstāstīja viņam, ka sakarā ar naudas maku pazīšanu /pers. H/ bija pasaucis divus bandītus, kuri ar melnu automašīnu „Mercedes” izveda /pers. G/ uz mežu un tur biedēja, draudēja, lika atzīties /pers. H/ naudas maku zādībā. /pers. G/ teica, ka nekādu naudas maku nav ņēmis. 2005.gada 22.augustā /pers. G/ lūdza viņu aiznest naudu 100 latu apmērā /pers. H/, jo pats baidījās to darīt. Viņš piekrita un aiznesa šo naudu /pers. H/ uz mājām /pers. H/ naudu pārskaitīja un ielika kabatā. /pers. H/ vēl pateica, lai /pers. G/ atnes vēl 50 latus un tad dabūs atpakaļ savu mobilo telefonu. Viņš zināja, ka /pers. G/ bija jauns mobila telefons „Siemens” (lietas 1.sējuma 93.-96.lapa).

Lieciniece /pers. T/ pirmās instances tiesā liecināja, ka 2005.gada 22.augustā no rīta pie viņas uz darbu atrāca viņas dēls /pers. G/ un pastāstīja, ka /pers. H/ ir apvainojis viņu naudas maku zādībā, bija izsaucis 2 puīšus, kuri aizveda dēlu uz mežu, kur dēls tika grūstīts un sists. Pirms tam dēlam tika atņemts mobila telefons „Siemens S65” - 164,99 Ls vērtībā. Vēlāk /pers. H/ atveda dēlu uz Balviem un lika līdz 2005.gada 24.augustam atdot viņam naudu 100 latu apmērā. Dēls izskatījās satraukts, nervozs, lūdza neziņot par notikušo policijai. Tad lieciniece no /pers. AA/ aizņēmas naudu un šo naudu dēla draugs atdeva /pers. H/. Taču /pers. H/ pieprasīja vēl 50 latus. Pēc tam lieciniece kopā ar dēlu vērsās policijā. Mobila telefona dēlam atdeva /pers. H/ sieva tad, kad viņš atdeva 50 latus. Pēc tam policija izņēma šo naudu un atdeva atpakaļ. Dēls bija psiholoģiski ietekmēts, slikti jutās, tāpēc viņa griezās pie ģimenes ārsta un par zālēm samaksāja 16,68 Ls. Dēls izgāja rehabilitācijas kursu, par kuru viņa samaksāja 164 latus un par juridisko palīdzību bija samaksāti vēl 200 lati. 2005.gada oktobrī /pers. H/ atdeva viņai naudu 100 latu apmērā (lietas 4.sējuma 51.-54.lapa).

Lieciniece /pers. AA/ pirmās instances tiesā apstiprināja, ka 2005.gada 22.augustā viņa bija aizdevusi /pers. T/ 120 latus. 2005.gada oktobrī šo naudu /pers. T/ viņai atdeva (lietas 4.sējuma 50.-51.lapa).

Lieciniece /pers. L/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā liecināja un pirmās instances tiesa viņas liecības pārbaudīja Kriminālprocesa likuma 501.panta 3.punkta kārtībā, ka 2005.gada 20.augustā viņas vīram /pers. H/ pazuda maks ar naudu un dokumentiem. Vīrs teica, ka viņš tur aizdomās vienu puiku, kurš pie viņa strādā. 2005.gada 25.augustā pēc plkst.11.00 viņai piezvanīja vīrs, kurš lūdza pusdienas laikā atnest uz darbu telefonu, kurš atrodas mājas gaitenī. Šo telefonu vajadzēja atdot gara auguma puikam vārdā /pers. G vārds/, kuram savukārt bija jāatnes nauda - 50 lati. Kāpēc /pers. G/ vajadzēja atdot šo naudu, viņa nezina. Viņa tā arī izdarīja, jo to lika izdarīt /pers. H/. Saņemto no /pers. G/ naudu 50 latu apmērā viņa labprātīgi izdeva policijas darbiniekiem (lietas 1.sējuma 91.-92.lapa).

Apskates protokols apstiprina, ka Balvu rajona policijas pārvaldē 2005.gada 25.augustā, plkst.09.10-09.30, tika apskatītas 10 naudas zīmes 5 latu vērtībā katra, kuras apskatei iesniedza cietušais /pers. G/ (lietas 1.sējuma 7.-9.lapa).

Izņemšanas protokols pierāda, ka 2005.gada 25.augustā plkst.15.10 lieciniece /pers. L/ labprātīgi izdeva policijas darbiniekiem naudu - 50 latus, kuru viņai nodeva cietušais /pers. G/. Naudas zīņu nominālvērtība un numuri sakrīt ar naudas zīmēm, kuras iepriekš tika apskatītas (lietas 1.sējuma 43., 44.lapa).

Liecinieks/pers. AE/ apelācijas instances tiesā liecināja, ka šajā kriminālprocesā veica atsevišķas darbības - pieņēma /pers. G/ iesniegumu, apskatīja naudas zīmes - 50 latus, kā arī nodeva /pers. G/ diktofonu, lai fiksētu sarunas ar /pers. H/ (lietas 5.sējuma 87.-88.lapa).

Diktofonā **ierakstīto telefonsarunu apskates protokols** apstiprina, ka /pers. G/ notika trīs sarunas ar /pers. H/, kuru laikā personas vienojās par 50 latu nodošanas laiku un vietu, un ka pēc naudas nodošanas /pers. G/ tiks atdots mobila telefons. No sarunu satura izriet, ka /pers. H/ tiešām tur aizdomās /pers. G/ naudas maku zādībā, bet /pers. G/ savu saistību ar šo zādību noliedz. Tāpat sarunu saturs apstiprina, ka /pers. H/ piedraudēja cietušajam ar vardarbību, ja viņš vērsīsies pēc palīdzības policijā (lietas 1.sējuma 40.-42.lapa).

Lietas materiāliem pievienots **aizdevuma līgums**, kas apstiprina, ka /pers. T/ 2005.gada 30.jūnijā iegādājās mobilo telefonu „Siemens S65” 164,99 Ls vērtībā (lietas 1.sējuma 30.lapa).

Novērtējusi lietā iegūtos pierādījumus to kopumā un savstarpēja saistībā, Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietā ir pierādīts, ka apsūdzētajam /pers. H/ bija pazudis naudas maks ar 100 latiem, un viņš turēja aizdomās maku zādībā cietušo /pers. G/. Savukārt /pers. G/ noliedza savu saistību ar zādību. Lai atgūtu savu naudu, /pers. H/ vērsās pēc palīdzības pie /pers. F/ un /pers. E/, kuri atklāti nolaupīja /pers. G/ mobilo telefonu un atdeva to /pers. H/, tad aizveda cietušo uz mežu, kur pielietoja pret viņu vardarbību un vardarbības draudus, lika atzīties zādības izdarīšanā un pēc tam pieprasīja, lai cietušais līdz viņu noteiktajai dienai atdotu /pers. H/ nozagto naudu vai vismaz tās pusi. Pielietotās vardarbības un draudu ietekmē cietušais nodeva /pers. H/ 100 latus, taču telefonu /pers. H/ viņam neatdeva un pieprasīja vēl 50 latus kā darba samaksu /pers. F/ un /pers. E/, piedraudot pieprasījuma neizpildīšanas gadījumā telefonu pārdot un piedraudot ar vardarbību, ja /pers. G/ vērsīsies pēc palīdzības policijā. Par 50 latu pieprasīšanu /pers. G/ paziņoja policijai, tad policijā apskatīto naudu nodeva /pers. H/ un saņēma atpakaļ savu mobilo telefonu.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka šādi lietas faktiskie apstākļi ir noskaidroti /pers. G/ liecībām. Tiesas kolēģija atzīst, ka viņa liecības ir ticamas, jo apstiprinās ar liecinieku /pers. U/, /pers. V/, /pers. K/, /pers. T/, /pers. AA/, /pers. L/ un /pers. AE/ liecībām, ar apsūdzētā /pers. H/ liecībām, ar apelācijas instances tiesas spriedumā jau atreferētajiem izņemšanas, apskates protokoliem, fiksētām /pers. G/ un /pers. H/ telefonsarunām, lietiskiem pierādījumiem, vērtējot visus pierādījumus kopumā un savstarpējā sakarībā.

No lietā esošā psihologa atzinuma redzams, ka cietušais /pers. G/ 2005.gada 29.augustā, ierodoties Balvu pilsētas Ģimenes atbalsta centrā uz psihologa konsultāciju, atradies psiholoģiskās krīzes stāvoklī. Sarunas un testēšanas ceļā konstatēts, ka cietušais ir pārcietis smagu emocionālu triecienu, kas izraisījis pastāvīgu baiļu un trauksmes izjūtu. Pēc četrām konsultācijām viņa psiholoģiskais stāvoklis būtiski neuzlabojies, tāpēc viņam ieteikts griezties pēc psihoterapeita palīdzības (lietas 2.sējuma 42.lapa).

2005.gada 6.oktobrī /pers. G/ vērsās Rēzeknes Ģimenes atbalsta centrā pēc psihoterapeitiskās palīdzības. Psihoterapijas laikā viņam konstatēts augsts psihotraumas frustrācijas līmenis, novēroti vidēji smagas depresijas simptomi pēc pārciestās fiziskās vardarbības un emocionālās šantāžas (lietas 4.sējuma 8.lapa).

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka psihologa atzinums un Rēzeknes Ģimenes atbalsta centra izziņa pastiprina cietušā /pers. G/ liecību ticamību, jo apstiprina draudu un pielietotās vardarbības sekas.

Savukārt apsūdzēto /pers. F/ un /pers. E/ lietā konstatēto faktisko apstākļu noliegšana vērtējama kā viņu izvēlēta aizstāvības pozīcija, lai izvairītos no kriminālatbildības un soda.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā par /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ notiesāšanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu nav tiesisks un pamatots, jo lietā konstatētie faktiskie apstākļi neatbilst šī nozieguma sastāva pazīmēm.

No Krimināllikuma 183.panta pirmās daļas dispozīcijas izriet, ka ar izspiešanu jāsaprot **pieprasījums bez tiesiska pamata** atdot mantu vai tiesības uz mantu vai izdarīt kādas mantiska rakstura darbības, piedraudot ar vardarbību cietušajiem vai viņa tuviniekiem, piedraudot izpaust

apkaunojošas ziņas par cietušo un viņa tuviniekiem, piedraudot iznīcināt viņu mantu vai radīt viņiem citu būtisku kaitējumu.

No šīs normas jēgas izriet, ka pieprasījums atdot mantu vai tiesības uz mantu vai izdarīt kādas mantiska rakstura darbības tiek izdarīts bez jebkāda tiesiska pamata.

Izspiešanas subjektīvā puse tiek raksturota ar tiešu nodomu un mantkārtīgu motīvu, t.i., izdarot izspiešanu, persona apzinājās savu darbību noziedzīgumu un to veikusi, paredzot nodarījuma kaitīgās sekas un vēloties to iestāšanos. Izspiešanas mantkārtīgs motīvs ir bez jebkāda pamata iedzīvoties uz citas personas rēķina.

Izskatāmajā lietā ārpus saprātīgām šaubām ir pierādīts, ka apsūdzētajam /pers. H/ bija nozagts naudas maks ar 100 latiem, un zādzības izdarīšanā viņš turēja aizdomās cietušo /pers. G/. Tāpēc pēc palīdzības pie /pers. F/ un /pers. E/ /pers. H/ vērsās nevis nolūkā iedzīvoties uz /pers. G/ rēķina, bet lai atgūtu viņam nozagto naudu. Pretējais lietā nav pierādīts.

Kādas darbības izdarīšana patvaļīgi, apejot normatīvajā akta noteikto kārtību, ja šīs darbības tiesiskumu apstrīd cita persona, atzīstama par patvarību. Kriminālbildība par patvarību paredzēta Krimināllikuma 279.pantā un iestājas **tikai ar nosacījumu, ja minēto darbību rezultātā radās būtisks kaitējums**.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ apsūdzības par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un pirmās instances tiesas sprieduma aprakstošajā daļā, sniedzot par pierādītiem atzīto apsūdzēto darbību aprakstu, kas saistīts ar izspiešanu, būtisks kaitējums nav norādīts, jo to neprasa Krimināllikuma 183.panta otrās daļas dispozīcija. Prokurores apelācijas protests šajā jautājumā lietā arī nav iesniegts. Tāpēc apelācijas instances tiesā nedz prokurors, nedz tiesa nav tiesīgi pārkvalificēt apsūdzēto darbības, pieprasot no /pers. G/ 100 latus, pielietojot vardarbību un tās draudus, uz Krimināllikuma 279.panta otro daļu. Kaut arī šī panta sankcijā ir paredzēts zemāks sods, kas apsūdzētajiem ir labvēlīgs, tomēr prokurors un tiesa jaunajās apsūdzībās nedrīkst konstatēt tādas lietas faktiskos apstākļus, kas nebija norādīti sākotnējās apsūdzībās. Šajā konkrētajā gadījumā prokurors un tiesa nevar konstatēt būtisku kaitējumu, kas patvarības gadījumā ir noziedzīga nodarījuma sastāva objektīvās puses obligāta pazīme.

Konstatētajos apstākļos, ņemot vērā, ka apelācijas instances tiesā nav iespējas apsūdzēto darbības pārkvalificēt uz Krimināllikuma 297.panta otro daļu, atzīstams, ka apsūdzēto /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ darbībās, pieprasot no cietušā /pers. G/ 100 latus, lietojot vardarbību un tās draudus, nav Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma sastāva.

Apelācijas instances tiesā prokureore lūdza /pers. H/ atzīt par vainīgu un sodīt par Krimināllikuma 183.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu par to, ka viņš, saņēmis no cietušā /pers. G/ 100 latus, bez jebkāda pamata pieprasīja vēl 50 latus kā /pers. F/ un /pers. E/ pakalpojumu samaksu, norādot, ka pieprasījuma neizpildīšanas gadījumā viņš pārdos /pers. G/ atņemto telefonu.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka arī šajā gadījumā /pers. H/ darbībās nav saskatāmas Krimināllikuma 183.panta pirmās daļas obligātas sastāva pazīmes. Kā apelācijas instances tiesas spriedumā jau ir konstatēts, ar izspiešanu jāsaprot pieprasījums bez tiesiska pamata atdot mantu vai tiesības uz mantu vai izdarīt kādas mantiska rakstura darbības, **piedraudot ar vardarbību cietušajiem vai viņa tuviniekiem, piedraudot izpaust apkaunojošas ziņas par cietušo un viņa tuviniekiem, piedraudot iznīcināt viņu mantu vai radīt viņiem citu būtisku kaitējumu**.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu pirmās instances tiesas secinājumu, ka 50 latus /pers. H/ pieprasījis, piedraudot ar vardarbību. Lietā iegūtie pierādījumi – cietušā /pers. G/ un apsūdzētā /pers. H/ liecības, kā arī viņu telefonsarunu ierakstu atšifrējums viennozīmīgi pierāda, ka ar vardarbību /pers. G/ apsūdzētais /pers. H/ piedraudēja nevis nolūkā piespiest viņu atdot vēl 50 latus, bet nolūkā piespiest /pers. G/ par naudas pieprasīšanu neziņot policijai. Lietā iegūtie pierādījumi ārpus saprātīgām šaubām apstiprina, ka 50 latus cietušajam /pers. G/ /pers. H/ pieprasīja, piedraudot pārdot iepriekš cietušajam nozagto mobilo telefonu.

Apelācijas instances tiesa vērs uzmanību tam apstāklim, ka sākotnējā /pers. H/ apsūdzībā un pirmās instances tiesas spriedumā, sniedzot viņa darbību juridisko kvalifikāciju, norādīts vien tas apstāklis, ka viņš, nelikumīgi pieprasot cietušajam naudu, pielietoja vardarbību un vardarbības draudus. Draudi pārdot cita nozieguma rezultātā iegūto cietušā mantu vai nodarīt viņam kādu citu būtisku kaitējumu, kvalificējot /pers. H/ darbības, sākotnējā apsūdzībā un pirmās instances tiesas spriedumā nav norādīti. Apelācijas instances tiesa bez prokurores iesniegtā apelācijas protesta nav tiesīga pasliktināt apsūdzētā stāvokli un konstatēt tādas lietas faktiskos apstākļus un izspiešanas sastāva pazīmes, kas nebija konstatēti /pers. H/ apsūdzībā un pirmās instances tiesas spriedumā.

Turklāt tāda noziedzīga nodarījuma sastāva objektīvās puses pazīme kā draudi pārdot cita nozieguma rezultātā iegūto mantu Krimināllikuma 183.panta pirmajā daļā, kura sniegta izspiešanas definīcija, nav paredzēta.

Ņemot vērā šos apstākļus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. H/ darbībās, pieprasot no /pers. G/ 50 latus un piedraudot ar iepriekš nolaupītā telefona pārdošanu, nav konstatējamas izspiešanas sastāva pazīmes.

Tāpēc apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzētie /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ viņiem uzrādītajās apsūdzībās par personu grupā izdarīto izspiešanu, kā arī /pers. H/ par 50 latu izspiešanu ir attaisnojami saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu – viņu darbībās nav minētā noziedzīgā nodarījuma sastāva.

Pirmstiesas procesa laikā /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ tika celtas apsūdzības un pirmās instances tiesa ar savu spriedumu atzina viņus par vainīgiem par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, t.i., par to, ka viņi personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas atklātu nolaupīšanu.

Pirmās instances tiesa savā spriedumā konstatēja šādus noziedzīga nodarījuma faktiskos apstākļus:

2005.gada 21.augustā ap plkst.22.00 /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/, atrodoties Balvu rajona Rugāju pagasta Dubļukalnā, personu grupā atklāti nolaupīja /pers. G/ mobilo telefonu SIEMENS S65 164,99 Ls vērtībā. /pers. F/ un /pers. E/ lika /pers. G/ izkāpt no /pers. H/ automašīnas OPEL REKORD, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/. Pēc tam /pers. F/ un /pers. E/, darbojoties saskaņoti, zādzības nolūkā pārmeklēja /pers. G/ apģērba kabatas, atrada cietušā mobilo telefonu SIEMENS S65 164,99 Ls vērtībā, atklāti to nolaupīja un pēc tam nodeva mobilo telefonu /pers. H/.

Apelācijas instances tiesa, novērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus to kopuma un savstarpēja sakarībā, atzīst, ka nav pamatots pirmās instances tiesas spriedums daļā par /pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu, tāpēc šajā daļā Latgales apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2006.gada 5.maija spriedums ir atceļams un /pers. H/ viņam celtajā apsūdzībā attaisnojams.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511.panta otro daļu spriedumam jābūt tiesiskam un pamatotam.

Tāpat tiesai jāievēro Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktais, ka notiesājoša sprieduma aprakstošajā daļā sniedz pierādītā noziedzīga nodarījuma aprakstu un juridisko kvalifikāciju, minot tā izdarīšanas laiku, vietu, izdarīšanas veidu, apsūdzētā vainas formu, motīvus un šā nodarījuma sekas. Savukārt sprieduma motīvu daļā norāda pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, motīvus, kāpēc tiesa noraidījusi citus pierādījumus un citus apstākļus.

Tiesas kolēģija atzīst, ka daļā par apsūdzētā /pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā

noziedzīga nodarījuma izdarīšanu minētās likuma normas nav ievērotas, tāpēc pārsūdzēto Latgales apgabaltiesas spriedumu nevar atzīt par tiesisku un pamatotu.

Pārbaudot /pers. H/ izvirzīto apsūdzību, apelācijas instances tiesa konstatē, ka tā neatbilst Kriminālprocesa likuma 405.panta prasībām. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 405.panta pirmās daļas prasībām lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības jānorāda katra inkriminētā noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, kas nosaka juridisko kvalifikāciju. Latvijas Republikas Augstākā tiesa vairākos savos nolēmumos ir norādījusi, ka lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības (apsūdzībā) noziedzīgā nodarījuma apstākļi, tajā skaitā apsūdzētās personas faktiskās darbības ir jānorāda tādā apmērā, lai apsūdzētā persona būtu spējīga īstenot aizstāvību pret viņai uzrādīto apsūdzību (*skat. piemēram Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2009.gada 21.oktobra lēmums lietā Nr. SKK-520/2009*).

Konkrētajā kriminālprocesā apelācijas instances tiesas ieskatā /pers. H/ uzrādītā apsūdzība par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ir pārāk nekonkrēta. Apsūdzībā norādīts vien tas, ka /pers. H/ personu grupā ar /pers. F/ un /pers. E/, atrodoties Balvu rajona Rugāju pagasta Dubļukalnā, personu grupā atklāti nolaupīja /pers. G/ mobilo telefonu SIEMENS S65 164,99 Ls vērtībā. Turpmāk apsūdzībā seko /pers. F/ un /pers. E/ darbību apraksts zādzības izdarīšanas laikā, proti, ka viņi divatā lika /pers. G/ izkāpt no /pers. H/ automašīnas OPEL REKORD, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un pēc tam, darbojoties saskaņoti, zādzības nolūkā pārmeklēja /pers. G/ apģērba kabatas, atrada cietušā mobilo telefonu SIEMENS S65 164,99 Ls vērtībā, **atklāti to nolaupīja un nodeva mobilo telefonu /pers. H/.**

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzībā vispār nav norādīts, kādas konkrēti noziedzīgas darbības, izņemot jau nolaupītā telefona paņemšanu, /pers. H/ ir izdarījis. Attiecīgi /pers. H/ darbības, vērstas uz telefona atklātu nolaupīšanu, nav norādītas arī pirmās instances tiesas sprieduma aprakstošajā daļā. Latgales apgabaltiesa uz /pers. H/ izvirzītās apsūdzības nepilnībām nav reaģējusi un piekritusi prokurores viedoklim par /pers. H/ vainīgumu Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā grupā ar /pers. F/ un /pers. E/.

Ņemot vērā šos apstākļus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka Latgales apgabaltiesa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 20.panta pirmās daļas prasības, kur noteikts, ka katrai personai, par kuru izteikts pieņēmums vai apgalvojums, ka tā izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, ir tiesības uz aizstāvību, tas ir, tiesības zināt, kāda nodarījuma izdarīšanā to tur aizdomās vai apsūdz, un izvēlēties savu aizstāvības pozīciju. Konkrētajā gadījumā tiesas kolēģijas ieskatā minētās likuma normas neievērošana atzīstama par būtisku Kriminālprocesa likuma pārkāpumu Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē. Kriminālprocesa likuma 20.panta pirmajā daļā izteiktā prasība par apsūdzētās personas tiesību ievērošanu uz aizstāvību apskatāma kopsakarībā ar Kriminālprocesa likuma 405.pantā noteiktām prasībām par apsūdzības saturu un jāsecina, ka apsūdzības saturam jābūt tādā, lai apsūdzētā persona varētu zināt ne tikai par kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu tā tiek apsūdzēta, bet arī kādas konkrēti darbības šai personai tiek inkriminētas uzrādītās apsūdzības ietvaros. Šāda prasība ir paredzēta arī Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības Konvencijas 6.panta 3.punktā, kur noteikts, ka ikvienam, kas tiek apsūdzēts kriminālhrozei, ir tiesības tikt nekavējoties informētam, viņam saprotamā valodā un detalizēti, par viņam izvirzītās apsūdzības raksturu un iemeslu. Kriminālprocesa likuma 12.panta pirmajā daļā noteikts, ka kriminālprocesu veic, ievērojot starptautiski atzītās cilvēktiesības un nepieļaujot neattaisnotu kriminālprocesuālo pienākumu uzlikšanu vai nesamērīgu iejaukšanos personas dzīvē.

Šo konstatētu Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu, kas pieļauts pirmstiesas kriminālprocesā, lietas iztiesāšanas laikā apelācijas instances tiesā nav iespējams novērst.

Turklāt Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija, novērtējot lietā iegūtos pierādījumus to kopuma un savstarpējā sakarībā, kā to nosaka Kriminālprocesa likuma 128.panta otrā daļa, atzīst, ka lietā nav iegūti pietiekami pārliecinoši pierādījumi, kas apstiprinātu /pers. H/ izvirzītajā apsūdzībā un pirmās instances tiesas spriedumā izteiktā apgalvojuma pamatotību par viņa vainīgumu Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Tiesas kolēģija konstatē, ka gan /pers. H/ izvirzītajā apsūdzībā, gan pirmās instances tiesas spriedumā atzīts, ka /pers. H/ personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās un kopā ar /pers. F/ un /pers. E/ personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās atklāti nolaupīja cietušajam /pers. G/ piederošo mobilo telefonu. Tajā pašā laikā lietā nav neviena pierādījuma, kas apstiprinātu, ka /pers. H/ būtu vienojies ar /pers. F/ un /pers. E/ nolaupīt kādu cietušajam /pers. G/ piederošo mantu. Ar lietā iegūtajiem pierādījumiem apstiprinās tikai tas, ka /pers. H/ bija pazudis naudas maks ar 100 latiem, un naudas moka zādzībā viņš turēja aizdomās /pers. G/. Pēc palīdzības pie /pers. F/ un /pers. E/ viņš vērsās nevis nolūkā nolaupīt kādu cietušā mantu, bet lai līdzapsūdzētie palīdzētu viņam atgūt nozagto naudu, ietekmējot cietušo.

Novērtējusi cietušā /pers. G/ un apsūdzētā /pers. H/ liecības, apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzētie /pers. F/ un /pers. E/, atklāti nolaupot /pers. G/ piederošo telefonu, pārsniedza vienošanās ar /pers. H/ robežas par viņam nozagtās naudas atgūšanu un rīkojās pēc savas iniciatīvas. Tiesas kolēģija uzskata, ka šāds secinājums nav pretrunā arī ar apsūdzētajiem izvirzīto apsūdzību saturu un pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajiem lietas faktiskajiem apstākļiem, ka telefonu nolaupīja, darbojoties ar vienotu nodomu un saskaņot, tieši apsūdzētie /pers. F/ un /pers. E/, un ka /pers. H/ viņi nodeva jau nolaupīto telefonu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 17.pantu, par noziedzīga nodarījuma izdarītāju uzskatāma persona, kas noziedzīgo nodarījumu pati tieši izdarījusi vai tā izdarīšanā iesaistījusi citu personu, kura saskaņā ar šā likuma nosacījumiem nav saucama pie kriminālatbildības (mazgadīgā vai nepieskaitāma persona). Savukārt atbilstoši Krimināllikuma 19.pantam, par dalību (līdzizdarīšanu) uzskatāma apzināta noziedzīga darbība, ar kuru tīšu noziedzīgu nodarījumu kopīgi, to apzinoties, tieši izdarījušas divas vai vairākas personas (tas ir, grupa). Lietā nav iegūts nevienš pierādījums, kas apstiprinātu, ka /pers. H/ būtu izdarījis kādas darbības, vērstas uz /pers. G/ piederošā telefona nolaupīšanu, vai būtu vienojies ar līdzapsūdzētajiem nolaupīt telefonu un pildīt kādu lomu zādzībā atbilstoši iepriekš norunātajam. Tas vien apstāklis, ka atklātā zādzība tika izdarīta /pers. H/ klātbūtnē, un pēc zādzības telefons tika nodots viņam, konkrētajā gadījumā nedod pamatu uzskatīt viņu par zādzības līdzizdarītāju.

Ņemot vērā šos apstākļus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka /pers. H/ darbības nav Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma sastāva un viņš šajā apsūdzības daļā ir attaisnojams saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu.

Sakarā ar /pers. H/ attaisnošanu apsūdzībā par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, apelācijas instances tiesa sniedz jaunu /pers. F/ un /pers. E/ izdarītā noziedzīga nodarījuma aprakstu.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka lietā ārpus saprātīgām šaubām ir pierādīts, ka /pers. F/ un /pers. E/ personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas atklātu nolaupīšanu (zādzību) šādos apstākļos:

2005.gada 21.augustā ap plkst.22.00 /pers. F/ un /pers. E/, atrodoties Balvu rajona Rugāju pagasta Dubļukalnā, darbojoties saskaņoti, zādzības nolūkā personu grupā pārmeklēja tur pat esošajam /pers. G/ apģērba kabatas, atrada cietušā mobilo telefonu SIEMENS S65 164,99 Ls vērtībā un atklāti to nolaupīja.

Ar savām darbībām /pers. F/ un /pers. E/ izdarīja Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka ar tiem pierādījumiem, kas jau ir izvērtēti apelācijas instances tiesas spriedumā, abu apsūdzēto vainīgums noziedzīga nodarījuma izdarīšanā ir pilnīgi pierādīts. Šis apelācijas instances tiesas secinājums apstiprinās arī ar AT Senāta Krimināllietu departamenta

lēmuma saturu, kas apelācijas instances tiesai ir saistošs.

Ņemot vērā, ka apsūdzētie /pers. F/ un /pers. E/ uz lietas izskatīšanas brīdi apelācijas instances tiesā ir miruši, kriminālprocess pret viņiem par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ir izbeidzams saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.panta 5.punktu.

Sakarā ar /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ attaisnošanu Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 526.panta otro daļu, cietušā kompensācijas pieteikums, kas attiecināms uz šī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, 600,68 Ls apmērā, kas atbilst 854,69 euro (astoņi simti piecdesmit četri euro 69 centi), atstājams bez izskatīšanas, kas nav šķērslis kaitējuma atfidzināšanas prasības celšanai Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā /pers. H/ attaisnošanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, ir atceļams pirmās instances tiesas spriedums daļā par /pers. H/ piederošā mobilā telefona Nokia-3310 konfiscēšanu valsts labā, un telefons atdodams viņam atpakaļ.

Apelācijas instances tiesā apsūdzēto /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ aizstāvībai piedalījās zvērināti advokāti J.Vaivode, A.Pujats un G.Makarova. Par piedalīšanos apelācijas instances tiesas sēdēs viņiem pienākas atfidzība: advokātei J.Vaivodei 377,93 euro, advokātei G.Makarovai – 281,euro un advokātam A.Pujatam – 271,43 euro.

Ņemot vērā, ka apsūdzētie /pers. F/ un /pers. E/ ir miruši, bet apsūdzētais /pers. H/ viņam celtajā apsūdzībā par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu ir attaisnots, procesuālie izdevumi, kas saistīti ar aizstāvju apsūdzētajiem sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesa, sedzami no valsts budžeta līdzekļiem.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, 564.pantu, Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Atcelt Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2006.gada 5.maija spriedumu daļā:

par /pers. F/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā, 175.panta otrajā daļā un 262.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu;

par /pers. E/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu;

par /pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā un 175.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu;

par galīgā soda noteikšanu /pers. F/ saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu un 51.pantu, bet /pers. E/ un /pers. H/ – saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu;

par kompensācijas piedziņu solidāri no /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ Ls 376,68 (trīs simti septiņdesmit seši lati sešdesmit astoņi santīmi) cietušā /pers. G/ labā;

par lietiskā pierādījuma – /pers. H/ piederošā mobile telefona Nokia-3310 konfiscēšanu.

Taisot atceltajās daļās jaunu spriedumu, /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ viņiem celtajās apsūdzībās par Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu atzīt par nevainīgiem un attaisnot.

Kriminālprocesu daļā par /pers. F/ apsūdzību par Krimināllikuma 262.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu izbeigt atbilstoši 2012.gada 13.decembra likuma “Grozījumi Krimināllikumā” Pārejas noteikumu 2.punktam.

/pers. F/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un kriminālprocesu pret viņu izbeigt pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377.panta 5.punktu sakarā ar apsūdzētā nāvi.

/pers. E/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un kriminālprocesu pret viņu izbeigt pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377.panta 5.punktu sakarā ar apsūdzētā nāvi.

/pers. H/ apsūdzībā par Krimināllikuma 175.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu atzīt par nevainīgu un attaisnot.

Cietušā /pers. G/ kompensācijas pieteikumu par 600,68 latu, kas atbilst 854,69 euro (astoņi simti piecdesmit četri euro 69 centi), atstāt bez izskatīšanas, kas nav šķērslis kaitējuma atfidzināšanas prasības celšanai Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Lietisko pierādījumu - apsūdzētajam /pers. H/ piederošo mobilo telefonu Nokia – 3310 atdot atpakaļ īpašniekam. Ja /pers. H/ divu mēnešu laikā no attiecīgā paziņojuma nosūtīšanas dienas mobilo telefonu neizņems, šo lietisko pierādījumu – iznīcināt.

Pārējā daļā Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2006.gada 5.maija spriedumu atstāt negrozītu.

Procesuālos izdevumus par aizstāvju J.Vaivodes, G.Makarovas un A.Pujata apsūdzētajiem /pers. F/, /pers. E/ un /pers. H/ sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā segt no valsts budžeta līdzekļiem.

Tiesas nolēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā, sākot ar 2019.gada 19.martu, kad Latgales apgabaltiesas kancelejā būs pieejams pilns nolēmuma teksts, Augstākajā tiesā par kasācijas iemesliem, kas paredzēti Kriminālprocesa likuma 574.un 575.pantā, kasācijas sūdzību vai prokurora kasācijas protestu iesniedzot Latgales apgabaltiesā.

Sēdes priekšsēdētājs

J.Vasiļkovskis

Tiesneši

I.Zalužinska

A.Vilmanis